

Послання з підземелля
Сергій Зінченко

Генератор фантастики #1

Після аварії космічного корабля представниця позаземної цивілізації обживає молоду планету Земля. Після себе залишає заповіт – контейнер зі світовим інтелектом. За оволодіння цією унікальною знахідкою змагаються дві могутні організації. Але поспілкуватися зі світовим розумом вдалося лише групі студентів, які випадково потрапили у загадкове підземелля. Разом з тим у романі порушується ще безліч питань: чи тим шляхом рухається людство протягом всього свого існування, що треба зробити, щоб направити хід розвитку суспільства у потрібне русло, чи досить міцні моральні принципи, за якими існує сучасне суспільство.

Сергій Зінченко

Послання з підземелля

Частина перша

Заповіт

Знахідка

Якщо хто думає, що робота працівника архіву нудна і нецікава, то той просто не був у цьому музеї зупиненого часу. Працюючи з документами, старими підшивками, рукописами, можна відшукати багато чого цікавого. У вправного архіваріуса папери оживають, розповідають про свій час, господарів, малюють свою епоху. Та навіть просто пройтися між височезними стелажми, заставленими пожовтілими від часу, пересипаними пилом століть паперами. І все це оточує тиша. Німотна тиша століть, яка заховалася у величезні паки

паперу та чекає, коли до неї доторкнуться та попросять слова. Можливо, якийсь на перший погляд непотрібний папірець ховає у собі таку таємницю, за яку дехто не пожаліє віддати велику купу грошей.

Раджів працював вже майже рік помічником архіваріуса в одному з архівів Калькутти. Кожного ранку о дев'ятій приходив на роботу, отримував завдання і поринав у роботу. Він не просто перекладав та сортував папери, кожен папір був прочитаний, описаний і відправлений у відповідну секцію. Хлопець не просто читав, він намагався уявити автора документа, середовище, де він жив, оточення та друзів. Це хлопцеві не завжди вдавалося, та й хто перевірить події столітньої давнини? Де міг, дофантазовував, уявляв образи. Він міг цього не робити. Просто перекладати папери. Але ці роздуми допомагали Раджіву виконувати цю одноманітну рутинну роботу.

А нещодавно йому довірили першу самостійну роботу. В архіві встановили комп'ютер, і перед молодим помічником архіваріуса було поставлено завдання найбільш цінні матеріали архіву перевести на електронні носії. До комп'ютера був приєднаний сканер, і Раджів сканував відповідні документи та вводив у електронну базу архіву. Виконував одночасно дві роботи: сортував матеріали і переводив у електронний вигляд. Цінність документа визначав головний архіваріус, а хлопець виконував суголосно технічну роботу. Але і тепер Раджів намагався вникнути у суть документа або хоча би ознайомитися із його змістом.

Вже перед закінченням робочого дня молодий архіваріус відшукав на його думку цікавий документ, датований серединою минулого століття. Спочатку хлопець не звернув увагу на невеликий саморобний конверт, пожовтілий від тривалого зберігання. Але заставив звернути увагу сам напис. Майже вицвілим чорнилом навскоси через увесь конверт темніли два рядки. На конверті мовою хінді було написано: Відкрити та оприлюднити через сто років після моєї смерті.

Архіваріус відклав документ у сторону, дочекався кінця робочого дня. Хлопець спочатку хотів сам відкрити та прочитати вміст конверта, але щось його насторожило. Мабуть сам підпис? Яка це повинна бути велика таємниця, якщо заповідач вимагає зберегти цю таємницю аж сто років? Що це може бути за секрет?

Хлопець несміливо постукав у двері кабінету головного архіваріуса. Старий Абрахам Сінгх сидів за своїм не менш древнім столом та перерахував якийсь папір. Лікті лежали на протертій подушечці, а зсохлі руки обережно тримали папір. Підняв голову на стук, кивком голови наказав присісти на стілець. А сам продовжив вивчати документ. Аж коли прочитав до останнього слова, підняв погляд на хлопця:

— Цікавий, надзвичайно цікавий папір дістався мені. Ось ти тільки поглянь! — Архіваріус підсунув документ хлопцеві. Той наблизився, глянув на аркуш. Це був лист, написаний англійською мовою і датований початком минулого століття. Так як молодий архіваріус

вчився у Англії то, бігло проглянувши текст, зрозумів, що мова йдеться про співвідносини між Індією, яка на той час була колонією та метрополією. Але, знаючи пристрасть головного архіваріуса до подій цього часу, почав підігравати старому:

– Так, дуже цікаво! І гляньте, у яких деталях описано! Як точно передано настрої суспільства! Адже вже тоді ми не припиняли спроб визволитися від колоніального гніту!

Хлопець декілька хвилин вислуховував коментарі Абрахама Сінха про цей період життя Індії. Лише коли архіваріус вичерпав свою енергію та із заплющеними очима відкинувся на спинку стільця, хлопець показав свою знахідку:

– Ось подивіться, що я сьогодні відшукав у двадцять сьомому секторі. Саме там ви доручили мені переглянути матеріали. Конверт я не розкривав, мене зацікавив сам напис. Тому я насмівився принести цей, на мою думку корисний документ вам.

Старий архіваріус простягнув висохлу руку, обережно взяв конверт, довго розглядав із різних сторін, потім для чогось звелів хлопцеві сфотографувати знахідку з обох сторін цифровим фотоапаратом. Аж після цього кістяним ножом обережно відкрив конверт.

У невміло склеєному пакеті лежали два аркуші дешевого паперу більш ніж сторічної давнини. Папір з обох сторін був списаний невідомою хлопцеві мовою. Архіваріус витягнув лупу та широкого пінцета, обережно взяв ним папір, став розглядати через лупу. Роздивився з обох сторін, це саме зробив з іншим аркушем.

– Санскрит! – архіваріус вклав папери у конверт, запакував все це у пластиковий файл і закрив скотчем. – Давній санскрит. Писалося великими буквами. Це мабуть для того, щоб напис довше зберігся. Папір дешевий. Про чорнило не скажу. Тут робота для спеціалістів. Але написано давнім санскритом, тепер це вже не вивчається. Потрібно терміново передати це фахівцям. Я, на жаль, не сильно розуміюся на цьому древньому письмі. Але є у мене товариш, що проживає у Бомбеї. Він володіє цим давнім письмом. Тому завтра відправляйся у Бомбей і передаси ці матеріали. Я передзвону, домовлюся про зустріч.

Бомбей

Наступного дня Раджів виїхав у Бомбей. День ще тільки починався, але сонце вже добряче припікало. Від учорашньої грози, яка пробігла над містом та на деякий час порятувала його від немилосердної спеки, не залишилося і сліду. Хлопець сів у свій вагон, примостився біля самого вікна. Тут хоч трохи буде прохолодніше.

Перед самим від'їздом Раджів ще раз повернувся у двадцять сьомий сектор, відшукав реєстраційні матеріали по даному пакету. Там було написано, що конверт був переданий до архіву Калькутти із віддаленого села разом з іншими матеріалами на зберігання. Передав сам староста, якому залишив документ його попередник. Більше ніяких відомостей про власника запису відшукати не вдалося. Але хлопець вирішив по поверненні додому поїхати у те село та поспробувати відшукати близьких чи знайомих цієї людини. Передчуття говорили, що знайдені матеріали можуть нести цінну інформацію.

Знайомий Абрахама Сінгха вже був повідомлений про приїзд хлопця. Той ще тільки намірявся стукати у двері будинку, як двері відкрилися і невисокий сивий чоловік у традиційному індійському вбранні відкрив двері.

– Прислуга пішла за продуктами, тому відкрив сам, – наче виправдовувався господар, запрошуючи хлопця до будинку. Передпокій був облаштований за європейськими стандартами. По середині кімнати стояв великий стіл, завалений книгами та паперами. Глуха стіна була заставлена шафами з книгами. Під вікнами розмістилися диван та декілька крісел. Віршан, як представився господар, показав хлопцеві на одне із крісел. Сам сів поряд, одягнув окуляри та простягнув руку за пакетом.

– Абрахам повідомив мене про твій приїзд. Я з вікна побачив, як ти підійшов. Давай подивимося на твою знахідку.

Хлопець подав вченому файл з документом. Той обережно розпечатав файл, двома пальцями взяв конверт, легенько витяг папери. Хвилину розглядав, потім піднявся, підійшов до столу та розмістив їх там. Хоча у кабінеті було достатньо світла, Віршан ввімкнув і настільну лампу. Хвилин з п'ять розглядав текст, потім повернувся до хлопця:

– Це дійсно санскрит. Але швидко я його не прочитаю. Потрібен час. Ми зробимо наступним чином. Я перефотографую матеріали. Оригінали забереш назад. А я попрацюю з копіями. Що прочитаю, листом передам вам. Згідний?

Хлопець кивнув на знак згоди головою.

– Тоді допоможи. Ти людина нової епохи, з цією технікою повинен бути знайомий краще. – Вчений показав на комп'ютер, який стояв на окремому столі. – Тут також фотоапарат. Знімеш та введеш у комп'ютер.

Раджів за хвилину зробив декілька фотознімків документа, все це скинув на робочий стіл комп'ютера. Вчений тим часом запакував матеріали у файл та передав хлопцеві.

– Вітання Абрахаму! Адресу я знаю. Чекайте листа.

Переклад рукопису

Відповідь від бомбейського вченого прийшла аж за місяць. За цей час Раджів встиг поїхати у те село, звідки листа передали у архів. Але, на жаль, щось конкретне хлопець не дізнався. Скільки часу минуло відтоді. Вдалося відшукати людей, які щось чули про адресата. Але відомості були надто скупі. Старий жив замкнуто, не мав ні знайомих, ні родичів. Тому, що це була за людина, чому залишила такий заповіт ніхто щось конкретно сказати не міг. Майже з нічим Раджів повернувся у Калькутту.

Абрахам запросив свого молодого помічника у кабінет, вказав на розкритий конверт. Хлопець прочитав адресу, зрозумів, що прийшла відповідь з Бомбея.

— Читай, бо я сьогодні втомився. Багато рукописів переглянув. А в тебе очі молоді. Та й зацікавленість маєш. По вигляду бачу.

Хлопець відкрив конверт, витяг листа. Лист був написаний від руки, гарним каліграфічним почерком. Раджів став читати:

— Бажаю здоров'я, дорогий друже Абрахаме. Зразу ж вибачаюся, що не зміг зразу відповісти. Текст виявився досить важким. Потрібно було довго попрацювати. Але розшифрував до кінця. Деякі слова важко давалися, але все таки вдалося відшукати відповідність. Спочатку загальна характеристика написаного. Писалося більше ста років тому людиною освіченою, я б навіть сказав, що дуже освіченою. Рукопис складається з двох частин: в одній автор пояснює, чому виник заповіт, в іншому текст самого заповіту. Суть самого заповіту я не зрозумів, але там покладена якась досить велика та вагома таємниця. Можливо, це стосується іншої місцевості, звідки предки заповітодавця прийшло багато роков тому сюди. Суть самої таємниці мені розшифрувати не вдалося. Це вже ваша справа. Наводжу текст рукопису.

«Я прийшов разом зі своїм народом на цю землю з півночі. І несучи в собі таємницю. Таємниця залишилася там, на батьківщині наших предків. Я ніколи не був там, тому переказую слова попередника. Мені залишилося недовго на цьому світі. І я останній, який знає таємницю. Я останній посвячений. Піду я, і піде велика таємниця. Я сімдесят четвертий посвячений. Я повинен був передати таємницю іншому. Перед тим його підготувати. І я робив це. Але прикрий випадок забрав життя мого учня. Я не знаю, як поступити у цьому випадку. У посвяті цього не було. Я повинен був передати Таємницю наступному, сімдесят п'ятому. Але декілька днів тому він загинув. Я не можу розповісти це людям. Світ не готовий ще до цього. Світ загине, дізнавшись про це. Тому я залишаю заповіт, який розголосять через сто років після моєї кончини. Я думаю, через сто років світ трохи порозумнішає і зможе використати це для себе. Заповіт залишаю на зберігання із

відповідним написом».

А зараз сам заповіт.

«Це лежить під землею у другому ярусі. Це лежить там, де південніше землю поцілувало небо. Це лежить там, де на сході гаряча кров витікала з землі та ставала каменем. Це лежить там, де гора опоясана земляними валами, насипаними людьми, що колись жили тут та велику силу мали. Це лежить там, де південніше від граду знаходяться могили тридцяти царів. Це лежить там, де колись був острів великий, а на ньому місто головне було. Це принесено нам з неба. Це дано нам для добра. Це можна взяти тільки для добра. Це буде взято тоді, коли настане спокій. Охорону тримають два перехрестя. Візьміть це і живіть. Назва йому – Суть Буття. Візьміть його. Живіть у спокої».

Хлопець відклав папір, запитально глянув на архіваріуса. Той мовчки дивився поперед себе. Лише за декілька хвилин почав говорити:

– Тут зашифрована велика таємниця. Я майже нічого із сказаного не зрозумів. Одне можу стверджувати, що таємниця знаходиться у підземеллі на значній глибині. І ця таємниця пов'язана з космосом, вірніше, з пришельцями із іншої цивілізації. Що таке Суть Буття – навіть здогадуватися не можу. Ще одна підказка вказує на місце знаходження таємниці. Ану дай мені текст. – Архіваріус відшукав місце у тексті, прочитав:

– Ми прийшли на цю землю з півночі. За одною з версій, наші предки, арії, прийшли з півночі, точніше з Центральної Європи. Частина залишилася тут, інші розбрелися світом, дехто вернулися назад. Отже, місце пошуків звужується. Але я вже цим займатися не буду. Слухай, хлопче, – Абрахам глянув на притишеного помічника. – Ти пропрацював вже рік, маеш право на відпустку. Іди у відпочивати і одночасно займися цією таємницею. Одне прошу, будь обережним. Довіряйся тільки тим, кому віриш.

І підсунув хлопцеві папери.

Пошук розгадки

Раджів з головою поринув у роботу. Якщо раніше для того, щоб отримати якусь інформацію, необхідно було забитися у наукову бібліотеку і тижнями звідти не вилазити, обкластися енциклопедіями та довідниками, перелистати тисячі сторінок тексту і все ж таки відшукати потрібну інформацію. Або зібрати авторитетних вчених та допитувати їх. Тепер стало значно простіше: зайшов у Інтернет, відкрив відповідну сторінку і читай, виписуй, аналізуй.

Так зробив і Раджів. Закрився у невеликій орендованій кімнатці на околиці міста, підключив Інтернет і давай шукати. Але що шукати? Звідки починати? Заповіт написаний одними загадками. Хлопець знову і знову читав текст. Він вже майже вивчив його напам'ять, але в голову не приходило нічого. Раджів відправляв запити на різні сайти, відкривав пошуковики, але марно. Так були змарновані два дні відпустки, але пошуки не просунулися ні на крок.

Наступного ранку хлопець вирішив піти на ринок та купити продукти. Заразом трохи розвіятися. Бо сидіння за комп'ютером геть забило баки. Хлопець походив серед галасливого натовпу, подивився на ціни, потім вирішив просто прогулятися містом. Як правило, у другій половині дня продавці збавляють ціну і тоді можна значно дешевше придбати товар.

Раджів від ринкової площі пішов до центру міста, у його ділову частину. Думки від рукопису перейшли до інших, більш прозаїчних справ. Незважаючи на те, що він має вищу освіту, працює у державній установі та отримує зарплатню, хлопець ледь зводить кінці з кінцями. Вже про те, щоб допомогти родині, яка проживає у невеличкому селі, підняти на ноги молодших братів, не може бути і мови. Місто забирає всі заощадження. Хоча хлопець економить на всьому: живе у передмісті, харчується найдешевшими продуктами, на роботу та з роботи йде пішки. Зрідка витрачається на одяг та книги.

А що, якщо ця таємниця вказує на величезні скарби? Або нові технології, про які ще невідомо людству? Чи ще щось супергеніальне, залишене нам інопланетянами?

Раджів став пригадувати, що він читав про відвідування Землі інопланетними експедиціями. Став прокручувати у пам'яті, у яких книгах все це зустрічалося.

При думці про книги хлопець зупинився. Він нещодавно придбав книгу, де описується про давнє минуле Індії. Раджів почав її читати, але справи перебили. Але там вже у передмові було висунуто гіпотезу, що предки індійців могли прийти з північного заходу, з Європи. І цими предками могли бути арії, які розселилися по всій території Євразії, створили сучасну цивілізацію. І про це саме говорив і архіваріус. Раджів повернув назад. Хлопець швидко забіг на ринок, не торгуючись купив продукти та поспішив додому.

Він швидко відшукав потрібну книгу, знайшов відповідну сторінку, ще раз почитав. Потім відкрив ноутбук, ввів слово «арії». І дійсно, за одною із версій, арії прийшли на цю землю ще декілька тисячоліть тому. І автор заповіту міг бути нащадком давніх аріїв. Якщо він був сімдесят четвертим, то перший хранитель жив майже чотири тисячі років тому. Це якщо вважати, що вік людини дорівнює півстоліття. А якщо більше, то ще давніше. Це співпадало з гіпотезами про прихід аріїв на півострів Індостан та створення сучасної цивілізації.

Хлопець знову поринув у роботу. Область пошуку звужувалася і звужувалася. Все нові дані надходили із всесвітньої мережі. Хлопець здогадався, що поцілунок неба – це метеорит. Відкинув Тунгуський метеорит, ще декілька. Відшукав дані про падіння метеорита декілька мільйонів років тому. І саме у Центральній Європі. Ця каменюка залишила по собі кратер розміром більш ніж двадцять кілометрів. А поряд лежало місце, яке колись було великою гірською системою. І цілком ймовірно, що там відбувалася велика вулканічна діяльність. Далі інформації ставало все менше і менше. Але з великою ймовірністю можна було говорити, що ця загадкова місцина знаходиться у Європі. Саме на Європу вказує декілька збігів. Залишилося ще відшукати давній острів, пояси землі, які могли бути оборонними валами та могили тридцяти царів. Але для цього потрібно було або їхати туди, або вступати у безпосередній контакт з європейськими науковцями.

Коштів для того, щоб вирушити у подорож до далекої Європи у хлопця не було, але Раджів знову став використовувати всюдисущий Інтернет. Та шлях до розгадки був ще досить довгим.

Частина друга

Посланці Всесвіту

Катастрофа

Космічний морок поступово розсіювався. Маленька цяточка, яка ще зовсім недавно тільки появилася на екранах космоплану, поступово збільшувалася. Гравітометри вказували на посилення гравітації. Аналізатори вже передали перші параметри нової Сонячної системи.

Космоплан вже досить довго рухався Всесвітом. Він вирушив із Великого Кільця Галактики із завданням дослідити новоутворену зірку, яка декілька мільярдів років тому появилася на окраїні Галактики. Хоча слово декілька мільярдів років не мало ніякого значення для жителів подвійної зіркової системи Альта – Омера у Великому Кільці Галактики, так як таке поняття як час для них не існувало. І дійсно, час свого роду філософська категорія і має значення тільки для тих процесів, які мають скінченність. А чи має значення час для каменя, який стоятиме мільйони років у тому місці, де поставила його природа? Для атома, який має постійний набір компонентів та рухається, підкоряючись законам природи? Припустимо, що внаслідок ядерної реакції атом перетвориться у ядро іншого

хімічного елемента. Але ж він принесе з собою рідні йому протони, нейтрони, електрони. Тобто перейде у інший стан, може навіть кращий. Але це тема для філософів.

А космоплан вже наближався до Сонця. Перший наказав ввімкнути антигравітаційну систему, яка дозволяла при наближенні до тіл великої маси регулювати швидкість. Антигравітація була одним з великих відкриттів вчених Альта – Омери. Якщо до недавнього часу всім було відомо, що тіла притягуються одне до одного, то при певних типах ядерних процесів можна заставити тіла відштовхуватися. Це і було покладено у принцип міжгалактичних польотів. Використовуючи антигравітометри, космоплани могли розвивати дуже велику швидкість, порівняну зі швидкістю торсійних полів та витратити на це мінімум енергії. Це дозволило зробити переміщення у Всесвіті буденною справою, на яке майже не витрачався час, так як жителі Альта – Омери могли жити нескінченно довго.

Анк, якого на кораблі називали Першим, був командиром корабля. Він розробляв маршрут, керував роботою приладів космоплану, був напряму зв'язаний з бортовим Навігатором. Навігатором його називали не тільки тому, що цей штучний інтелект вираховував курс, попереджував про перешкоди. Він також прораховував всі можливі ризики не тільки під час польоту, а й у інших ситуаціях. А за великих швидкостей навіть досвідчений космоліт не зможе дуже швидко прийняти рішення. Тому у більшості випадків не Перший приймав рішення, а тільки виконував вказівки Навігатора. А ще Навігатор зберігав всі знання, накопичені цивілізацією Альта – Омери за весь час її існування. Всі відкриття, розробки, технології – все це було поміщено в комірки безмежної пам'яті цього штучного розуму. Коли виникала проблема, досить було передати її суть на головний портал. Навігатор сам прораховував всі можливі варіанти розв'язання проблеми та пропонував найбільш вірогідне рішення.

Другий, якого на рідній планеті звали Мон, виконував технічні завдання: проводив перевірку роботи приладів та систем, заміняв Першого у екстремальних ситуаціях. На щастя, таких поки що не траплялося. Третім номером, вірніше третьою була світлоока Аса, яка проводила дослідження навколишнього простору, слідувала за станом інших членів екіпажу, займалася енергозабезпеченням Навігатора.

При доборі команди дехто з членів Головної Комісії заперечували про зарахування Аси до екіпажу космоплану. Мотивували тим, що жінка не зможе витримати таку наддалеку подорож. І дійсно, навіть рухаючись з наближеною до світлової швидкістю, космоплан проведе в польоті не одну тисячу обертів Альта – Омери. Але командир корабля, який теж приймав участь у підборі екіпажу, переконав Комісію включити світлооку Асу до його екіпажу. Для Комісії Анк мав досить аргументів. Але навіть якби Комісія була б проти, командир використав би ще одне, найвагоміше переконання. Але до цього не дійшло, і Аса стала Третім членом екіпажу.

Аса і Анк познайомилися ще у космолітній школі. Анк вже закінчив навчання, навіть здійснив декілька польотів до сусідніх цивілізацій, які у Великому Кільці Галактики

розміщувалися відносно недалеко. Це були прості дослідницькі перельоти, під час яких тестувалися нові космічні рушійні системи, проводилися дослідження галактичного випромінювання. Під час останнього польоту Анк вже самостійно керував космопланом. Так як космоліти повинні були час від часу відпочивати від польотів, то Анка запросили проводити практичні заняття у космолітній школі. Космоліт зразу ж звернув увагу на світлооку. Вона, слід зауважити, заслуговувала на те. І не тільки голубизною очей. Вона досить успішно вчилася, однаково добре орієнтувалася у тонкощах роботи космічних двигунів і теорії космічних польотів, витримувала великі фізичні перевантаження і мала психічну витримку.

Вони зустрілися декілька разів, пройшлися алеями космолітної школи. А потім Анк знову вирушив у політ. Коротке прощання, доторк головами. І, здавалося, все. Приязнь перервалася. Але знову зустріч при відборі до наддалекого польоту. І вже вони разом! І на дуже тривалий час! А може і назавжди.

Швидкість космоплану зменшувалася. Він поступово переходив у режим супутника Сонця. Траєкторія руху поступово закруглялася, наближалася до витягнутої еліптичної. Гравітометри передавали на Навігатор параметри сили тяжіння Сонця, Навігатор у свою чергу регулював швидкість руху. Аса вже за допомогою зовнішніх телеметрів сканувала Сонячну систему.

– Система знаходиться у стадії творення, – Третя передала інформацію іншим членам екіпажу. – Якщо зірка вже сформувалася, то планети ще тільки закінчують першу стадію.

– У чому це виражається? – передав Другий.

– Формується планетна кора, вирівнюються параметри динамічної рівноваги. Ядерні процеси стабілізуються, що дозволяє сформуватися статичним твердим поверхням, на основі яких і буде створюватися кора планети.

– Скільки часу потрібно буде для встановлення та стабілізації динамічної рівноваги? – передав Перший.

– За нашими вимірами часу, близько трьох сотень поворотів наших Сонць.

На Альта – Омера заселені жителями планети оберталися значно повільніше за планети відвіданої Сонячної системи. Якщо припустити, що третя планета відкритої Сонячної системи оберталася за один період, то така сама за відліком планета Альта – Омери робила один оберт у тисячу разів повільніше.

– Тобто ми можемо зробити ще декілька обертів навколо Сонця і рушати додому? – перепитав Перший.

– Так, всі характеристики я відсканую та зроблю первинну обробку. Все інше доробимо вдома. Для цього нам потрібно максимум три витки, – уточнила Третя.

– Добре, проводь спостереження, я уточнюю маршрут.

Космоплан вже перейшов на витягнуту еліптичну орбіту, яка давала змогу охопити велику частину площі Сонячної системи. Аса направляла телеметри у різні сторони космосу, передавала Навігатору попередньо оброблені дані.

– Перший, попереду велика концентрація нейтронів! – тривожно передав Другий.

– Заглуши реактор, посиль його захист, – подав команду Перший. – Я зміню курс. Підключаю Навігатор.

Космоплан здригнувся, наче не хотів сходити з прокладеного маршруту. Але, керований твердою рукою, почав змінювати курс.

– Перший, реактор виходить з – під керування, – передав сигнал тривоги Другий. – Захист не встигає нейтралізувати нейтрони. небезпека першої категорії!

Тут запрацював Навігатор. Металічним голосом передав: Команді перейти у планетарний модуль. Управління беру на себе. Космоплан переходить у аварійний політ!

Це означало, що космоплан попав у критичну ситуацію, яка загрожує безкінечності екіпажу. Далі команда вже не зможе без ризику для себе перебувати на борту корабля. Перший наказав всім перейти у модуль. Тільки за останнім членом команди закрився люк модуля, запрацював енергоблок і модуль від'єднався від головного корабля.

Тимчасовий притулок

Модуль швидко набирив швидкість, віддаляючись від головного корабля, якому залишилося жити лічені хвилини. Це вже знали всі члени екіпажу. Хоча в слух цього не говорили. Поки що не було випадків, щоб Навігатор помилився і перебільшив ризику. Хіба що Навігатор щось придумав і корабель трохи протримається. Але те, що реактор вийшов з – під контролю, було доведеним фактом. Хоча реактор і не був основним енергорушієм, але він давав енергію для роботи гравітатора. І, незважаючи на відлагоджену систему захисту, реактор був найслабшою ланкою космоплану. Його робота залежала від концентрації нейтронів у активній зоні. Коли вона стабільна, реактору ніщо не загрожує. Але із збільшенням концентрації нейтронів реактор міг перейти у неконтрольований режим

роботи. Хоча реактор і був захищений декількома антинейтронними екранами, але саме тут була найслабша ланка цього рушія. І ця найслабша ланка якраз і підвела. Хоча вірогідність появи такої концентрації нейтронів, яка цього разу зустрілася на шляху космоплану, була досить мізерна, але вона трапилася.

Третя слідувала за траєкторією руху головного корабля. Навігатор вів корабель у сторону третьої від Сонця планети. Корабель вже слабо слухався команд Навігатора. Під дією тяжіння планети швидкість збільшувалася. Перший намагався через системи телеметрії модуля відновити зв'язок із Навігатором, але марно. На екрані телеметра було видно, як космоплан наближається до диска планети, проходить до центру круга. І ось!..

Екіпаж космоплану довго проходив тренування та відбір для польоту. Всі параметри кандидатів були відскановані та приведені до одного рівня. Такі поняття як жалість, переживання, біль за втраченим не спостерігалися під час проведення випробувань. Але тут! На екранах модуля, наведених на третю планету, стало видно, як у одному місці на поверхні виник яскравий спалах. За ним піднялася темна хмара, яка закрила майже половину видимої поверхні планети. Всі члени екіпажу прикипіли до екранів. Сяйво над місцем падіння трималося ще деякий час, потім стало спадати. Натомість темна хмара попелу та пилу все дужче і дужче накривало планету. Аж поки весь круг молоді планети не сховався під сірою пеленою пилу.

— Перший, це все? — Аса підняла потемнілі очі на командира корабля.

— Третя, стабілізуй свої емоції! — наказав Перший. — Ти у Космосі. Це не все. Просто деякий час ми не зможемо покинути межі цієї Сонячної системи. До того часу, поки на Третій планеті не відшукаємо Навігатора.

— А він не знищився від вибуху? — перепитав Другий.

— Навігатор запрограмований на самозбереження у будь-якій ситуації. Тому він за момент від контакту з поверхнею повинен був від'єднатися від корабля та самостійно законтрактувати з поверхнею планети. Як тільки ми його відскануємо на поверхні, то зможемо підлетіти і забрати на борт. А далі Навігатор трансформує наш модуль у повноцінний космоплан. Для цього нам лише потрібна тверда поверхня та деякі матеріали. Третя, чи є можливості сісти на поверхню Третньої планети?

— У даний час ні, — Аса продивилася параметри планети. — Високий рівень радіації, який, можливо і був причиною виходу з ладу реактора. Нестабільна поверхня та висока температура. Потрібно, щоб ця планета перейшла у наступний етап стабілізації розвитку. А поки що нам необхідно відшукати іншу планету.

Перший запросив інформацію про планети, які Третій вдалося відсканувати до моменту катастрофи. Перша, друга і третя планети були дуже близько від Сонця, яке мало досить

великий вплив на них. Четверта мала порівняно малі розміри та розріджену атмосферу. Вибрали для зупинки п'яту планету, яка більш – менш підходила для тимчасового пристанища.

Поки Перший стабілізував швидкість модуля до швидкості обертання планети, Аса робила дослідження поверхні.

– Доповідаю, – Третя передавала інформацію на телепортал Першого. – Радіація в нормі. Поверхня стабілізована. Температура в нормі. Трохи турбує стан атмосфери, велика концентрація водню, азоту та кисню. Існує загроза атмосферних пожеж та вибухів суміші цих газів. Але можемо висадитися на стороні, яка схована від Сонця. Справа в тому, що ця планета досить повільно обертається навколо своєї осі. А може і геть не обертається. Поки що точно визначити неможливо. Тому пропоную висадитися на затіненій стороні. Там більше азоту, ніж інших газів. Будемо дрейфувати на лінії світла.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=24312840&from=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.